

Opinia nt. rządowego projektu ustawy o systemie informacji oświatowej

(Druk nr 3628)

Oceniając projekt należy rozważyć, na ile gromadzenie danych wskazanych w ustawie jest, zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1, niezbędne: „do prowadzenia polityki oświatowej państwa na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym wspomaganie zarządzania oświatą”, na ile zaś część z nich może być wykorzystywana do celów niepokrywających się, a nawet sprzecznych z polityką oświatową państwa.

Fundacja „Rodzice Szkole”, Komitet Założycielski Ogólnopolskiego Forum Rad Rodziców i Organizacji Rodzicielskich oraz Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców zwracają uwagę na bardzo istotny, z punktu widzenia swobód obywatelskich, problem. Uważamy, że nie znajduje uzasadnienia gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych „dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w szkołach i placówkach oświatowych, dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego oraz uczniów, słuchaczy, wychowanków i absolwentów szkół i placówek oświatowych” (art. 3 ust. 2 pkt 1).

Szczegółne zaniepokojenie budzą zapisy:

Art. 13 pkt 8, dotyczący informacji o objęciu ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Art. 14 pkt 17, 19, 20 i 21, dotyczące informacji o:

- uczestniczeniu w zajęciach dla uczniów szczególnie uzdolnionych;
- uzyskaniu albo nieuzyskaniu promocji;
- korzystaniu z przedłużonego okresu nauki na etapie edukacyjnym;
- ukończeniu albo nieukończeniu szkoły.

Art. 16 pkt 1 lit. a i b, dotyczące danych związanych z objęciem ucznia opieką w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym oraz ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym i podstawy pobytu w ośrodku (orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia sądu,).

Art. 18 pkt 1 i 2, dotyczące diagnozy sporządzonej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i wydania opinii oraz orzeczenia, o których mowa w art. 71b ust. 3 - 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, z określeniem rodzaju niepełnosprawności ucznia lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym.

Zwracamy uwagę, że w obowiązującej ustawie z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej powyższe dane, zgodnie z art. 3, są gromadzone jako dane zbiorowe (a nie indywidualne osobowe) i ta konstrukcja, wg zgodnej opinii użytkowników systemu, w zupełności wystarcza do realizacji celu nadrzędnego, jakim jest prowadzenie polityki oświatowej państwa.

Przytaczamy opinię prof. dr. hab. Andrzeja Zolla – profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w latach 1993-1997, Rzecznika Praw Obywatelskich w latach 2000-2005, który napisał: „W pełni podzielam wątpliwości rodziców. Należałoby spytać, co robi Rzecznik Ochrony Danych Osobowych. Powinien interweniować. Dane te mogą być niewątpliwie przydatne dla opracowania szczegółowych potrzeb dziecka i metod postępowania wobec danego dziecka w procesie wychowawczym i edukacyjnym. Natomiast nie ma żadnych wątpliwości, że mogą być wykorzystane na różnych etapach życia dziecka przeciwko niemu.”

Podobne stanowisko prezentują: prof. dr. hab. Elżbieta Putkiewicz – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, ekspert Instytutu Spraw Publicznych; prof. dr. hab. Maria Mendel – prorektor Uniwersytetu Gdańskiego oraz Michał Wieczorek – autor i inicjator programu „Solidny Partner” Centrum Edukacji i Doradztwa Europejskiego w Poznaniu.

Odwołując się do wypowiedzi prof. Jadwigi Staniszkis, wskazującej, że: „Taka integracja (...) danych jest w krajach zachodnich odrzucana jako zbyt głęboka ingerencja w życie prywatne.” (Rzeczpospolita z 3 stycznia 2011 r.), nie wyrażamy zgody na gromadzenie w Systemie Informacji Oświatowej danych osobowych naszych dzieci, szczególnie tzw. danych wrażliwych i wnioskujemy o niewprowadzanie ich do ustawy o systemie informacji oświatowej .

Opinię podpisali: w imieniu Fundacji "Rodzice Szkole" - prezes zarządu Wojciech Starzyński, wiceprezes zarządu Maria Szpilowska, w imieniu Komitetu Założycielskiego OFRRiOR: Katarzyna Wasilewska, Edward Sobański, w imieniu Stowarzyszenia Rzecznik Praw Rodziców - Katarzyna Klimczak